

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 23. JULIJA 1964
Leto XVI. — Štev. 29 Cena 20 din

P O M U R S K I V E S T N I K

IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK »LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT »OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA ODBORA SZDL OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA ČASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI TISK« V MURSKI SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIČ — LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK JOŽE VILD — NASLOV UREDNIŠTVA — MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 43. TEL. 21-383

Ob dnevu vstaje slovenskega naroda:

Številne prireditve v vseh večjih krajih

ZA PROSLAVITEV DNEVA VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA SE PRIPRAVLJAJO PO VSEM POMURJU. PRIREDITVE BODO NA PREDVEČER IN TO V VSEH VEČJIH KRAJIH.

V Ljutomeru bo na predvečer na Glavnem trgu manjše zborovanje s kulturnim programom. Godba na pihala bo priredila promenadni koncert, na sporedu bo pa tudi več deklamacij. V ostalih krajih občine pa bodo na predvečer kresovanja, ob kresih pa tudi krajsi kulturni programi.

V radgonski občini bo tudi več proslav. V Radencih in pri Vidmu bodo kresovanja s krajšim programom, krajevne organizacije Zveze borcev v Apačah pa bo priredila tudi večjo krajevno proslavo na predvečer praznika. Osrednja prireditve bo v zdravilišču Slatina Radenci, kjer bodo odprli novi sanatorij in ob tej priložnosti priredili tudi razstavo o razvoju zdravilišča.

Tudi v Lendavi bo na predvečer na hribu kresovanje. Ob tej priložnosti bo javno nastopila s promenadnim koncertom godba na pihala, ki je spet začela delovati. V večjih krajih kot so Turnišče, Velika Polana, Crenšovci in drugi pa bodo na predvečer kresovanja.

Krajevni organizaciji Zveze borcev v Rogašovcih in v Salovcih bosta za ta dan organizirali patrolne pohode, v vseh

SPREJEM V SZDL

Danes bodo pri Gradu v taboru mladincev predvojaške vzgoje svečano sprejeli v Socialistično zvezo delovnih ljudi 151 mladincev. Novim članom bo podelil izkaznice sekretar občinskega odbora Socialistične zveze tov. Vlado Kolmanič.

SEJA SVETA ZA DELO V MURSKI SOBOTI

V četrtek je svet za delo pri občinski skupščini Murska Sobota razpravljala o sprejemanju vajencev v uk, o poslovnih uspehih gospodarskih organizacij v preteklem letu ter o sprejemanju statuten delovnih organizacij. Doslej še namreč 5 delovnih organizacij s področja družbenih služb nima statuten.

AVSTRIJSKI DEŽELNI GLAVAR

Dr. Josef Krainer v Pomurju

Deželni glavar za Štajersko dr. Josef Krainer je v minulem tednu v četrtek obiskal Pomurje.

Predpoldne se je v Mariboru pogovarjal s predstavnikom izvršnega sveta SR Slovenije Viktorjem Avbeljem in predstavnik okrajne skupščine, popoldne pa je v spremstvu člana izvršnega sveta Rudija Čačinoviča in predsednika okrajne skupščine inž. Marka Kržišnika prispel v Mursko Soboto. Predsednik občinske skupščine Janez Lainščak je

gostom razkazal obrat za kmetijstvo v Rakičanu, hleve za govejo živino na delovišču tega obrata v M. Soboti. Tovarno mlečnega prahu in Tovarno mesnih izdelkov.

Po obisku v M. Soboti so gostje odpotovali v Slatino Radence.

Asfaltirajo cesto Radgona-Apače

Prejšnji teden je mariborsko cestno podjetje začelo asfaltirati cesto Radgona-Apače. Do sobote je bilo asfaltiranega že okrog 300 m cestišča. Celotna cesta je dolga 6 km, en kilometer pa bo stal okrog 12 milijonov dinarjev.

Ob letošnji žetvi je bilo več takih kosilnic kot lani — foto S. Balazic

FUDI OB LETOŠNJI ŽETVI NISMO BILI NAJBOLJE PRIPRAVLJENI:

Veliko pomanjkanje kombajnov

Žetev je v glavnem končana, le kasnejše sorte so še ostale. V teh dneh padajo tudi zadnji klasi. V polnem razmahu pa je mlačev. Za pospravljanje pridelkov se bije pravi boj. Ne nedelja in ne praznik ne prekinjata tega dela. Na kmetijskih organizacijah in po vaseh je zamrlo vse drugo delo. Le v zadrugah že razmišljajo o pripravi za jesensko setev. V nekaterih že imajo pripravljena gnojila.

Vsi ti dnevi so bili napeti, ker so povsod hoteli čimprej spraviti pridelek na varno. Nekakšna nervoza pa je nastajala tudi zato, ker pravzaprav kot že običajno nismo bili dovolj pripravljeni na ta dela. Značilno za leto je da se je izredno povečalo zanimanje za kombajne, toda zasebni kmetovalci, razen ožjih kooperantov, jih praktično niso mogli dobiti. Ob tem interesu se

je pokazalo, da imajo kmetijske organizacije odločno premalo kombajnov. Toda le pri kooperacijskem obratu kmetijskega kombinata v G. Radgoni smo zasledili, da so ob tem povpraševanju sklenili, da bodo za prihodnje leto še nakupili dva kombajna.

Posebno velike težave pa so nastajale zaradi okvar na kombajnih. Skoraj pri vseh kmetijskih organizacijah so izjavljali, da so bile okvare dnevne in tudi večkrat na dan. Odpravljali so jih v glavnem v lastnih delavnicah. Največ težav pa je bilo zaradi pomanjkanja rezervnih delov. V nekaterih zadrugah precej očitajo tudi servisni službi, med drugim da je slabo organizirana,

da nima na razpolago potrebnih delov in da so popravila slaba.

V Agroservisu pa menijo drugače. Opozarjajo na to, da kljub predhodnim opozorilom kmetijske organizacije strojev pred žetvijo niso temeljito pregledale in sporočile svojih potreb, poleg tega, da pa od tovarne kljub brzojavnim naročilom ne dobivajo niti odgovorov, še manj pa rezervne dele. Ker stroji niso bili prej pregledani, pa zaradi tolikšnih okvar tudi ne zmorejo sproti popravljati, čeprav sta dve ekipi stalno na terenu. Ugotavljajo pa tudi, da v kmetijskih organizacijah ne skrbijo tudi za redne servisne preglede celotno ob nakupu strojev.

(Nadaljevanje na 6. strani)

MURSKA SOBOTA:

Posvetovanje o upravljanju v družbenih službah

V petek je bilo v Murski Soboti posvetovanje o upravljanju v družbenih službah.

Posvetovanje je sklical okrajni komite Zveze komunistov in ga je vodil sekretar komiteja Tone Kropušek. Posvetovanja so se udeležili predsedniki občinskih skupščin, sekretarji komitejev ZK, predsedniki občinskih odborov SZDL in predsedniki občinskih sindikalnih svetov vseh štirih pomurskih občin.

PO DOSEDANJIH PRIJAVAH IZ SOBOŠKE OBČINE:

1300 otrok na letovanjih

Po dosedanjih prijavah bo iz soboške občine letovalo 1.300 otrok, kar je rekordno število. Letovanja so organizirale razne organizacije in organi.

Svet za varstvo družine pri občinski skupščini je organiziral letovanje v treh krajih in sicer v Baški, višinsko na Pohorju in letovanje v Avstriji. Skupaj bo v organizaciji sveta letovalo 200 otrok. Osnovna šola I iz Murske Sobote je na

Rabu organizirala letovanje za 210 otrok, društvi prijateljev mladine iz Beltincev in Murske Sobote pa bosta poslali v Banjole vsaka po 80 otrok. V organizaciji občinske zveze tabornikov bo v taborih v Radencih, Salovcih, ob Bukovniškem jezeru in ob Morju v štirih izmenah letovalo 200 otrok. V zamenjavo z avstrijskimi organizacijami bo v Avstriji letovalo še 85 otrok, enako število njihovih pa v počitniškem domu Daneta Šumenjaka.

Tudi krajevna skupnost M. Sobota je za 200 otrok organizirala letovanje v Moščancih. Poudariti je potrebno, da bo to letovanje zelo poceni, saj bo trajalo 10 dni in je prispevek 2000 din za otroke.

Splošno gradbeno podjetje Pomurje je pričelo z gradnjo dveh pet nadstropnih stanovanjskih stolpičev v Kidričevi ulici. V vsakem bo po 25 stanovanj, ki bodo imela centralno gretje. Zaradi gradnje skupne kotlarne bodo stanovanja naprodaj šele prihodnje leto. (Foto: J. Sabjan)

vam priporočam

kolektiv trgovskega podjetja
prekmurski magazin
murska sobota

Velika izbira moških, ženskih in otroških plenin, srajc, perila in usnjenih torbic stalno na zalogi v poslovalnici »TEKSTIL« — Cene ugodne.

Vreme

za čas od 21. do 30. julija
Močnejši dež in ohladike se pričakuje okrog 24. julija in v razdobju med 27. in 29. julijem. V ostalem pretežno sončno, a vseskozi nestalno s pogostimi plohami ali nevihtami.

Dr. V. M.

Afriški vrh v Kairu

V Kairu se je pred dnevi zbralo štirinajdeset šefov afriških držav, ki bodo razpravljali o odnosih med afriškimi državami in o vprašanjih, ki zadevajo Afriko kot celoto v odnosu do ostalega sveta. Pred konferenco je že bilo veliko razprav o njenem pomenu, ki ga vidijo opazovalci predvsem v tem, da bo prispevala k nadaljnjemu razvo-

terih državah čedaje odločeneje uveljavlja socialistična smer razvoja. V dosedanjih razpravah so se pojavili predlogi za čim tesnejšo akcijsko enotnost vseh neodvisnih afriških držav. Ganski predsednik Nkrumah je celo predlagal, da bi ustanovili vseafriško unijo, ki bi imela svojo skupščino in vlado ter ustanovili skupni trg, banko in va-

OD TEDNA DO TEDNA

ju Afrike, pospešila proces osvoboditve izpod kolonializma, omogočila, da se afriške zadeve rešujejo v okviru Afrike in da se na ta kontinent ne prenaša hladna vojna. V dosedanjem razvoju so si te afriške države pridobile tudi mnogo izkušenj, pojavili so se tudi novi družbeni premiki, novi za ta kontinent, ki očitno kažejo, da nacionalne osvoboditve brez socialnih sprememb ni. Zato se v neka-

luto. Več šefov držav se je tudi zavzemalo za ustanovitev stalnega sekretariata in tudi več organov.

Pred začetkom konference pa se je že zgodilo nekaj, česar niso prej pričakovali: kongoškemu premieru Moizu Čombeju je zaradi obtožbe, da je posredno sodeloval pri umoru prvega kongoškega premiera Lumumbe bilo prepovedano sodelovanje na konferenci.

Goldwater - republikanski kandidat

V svetu se še ni poglelo komentiranje odločitve republikanske stranke v ZDA, da bo njen predsedniški kandidat Goldwater. Nasprotno, pojavlja se čedalje več zaskrbljenosti, kajti sve-

tu ni vseeno, kakšni ljudje so na vodstvu ene izmed atomskih velesil. Ta odločitev po-

GOSPODARSKI SPORAZUMI MED ZR NEMCIJO IN JUGOSLAVIJO

V četrtek so bili v slavnostni dvorani zunanjega ministrstva v Bonnu podpisani po tritedenskih pogajanjih med delegacijama ZR Nemčije in Jugoslavije sporazumi in dodatni dokumenti o blagovni izmenjavi, o nekaterih vprašanih finančne narave in o cestnem, rečnem in pomorskem prometu.

V skupnem poročilu je med drugim tudi objavljeno, da so razgovori dali možnost za izboljšanje medsebojnih odnosov in v tej zvezi sta obe državi izrazili pripravljenost, da v okviru sedanjih možnosti sprejmeta ukrepe za izboljšanje odnosov.

Na pogajanjih so tudi razpravljali o problemih jugoslovanskih delavcev, zaposlenih v ZR Nemčiji na pogajanjih, ki so se začela včeraj med delegacijama nemške in jugoslovanske vlade. Na teh pogajanjih gre predvsem za podpis konvencij o socialnem zavarovanju in položaju delavcev, med ostala neresena vprašanja, o katerih bodo govorili predstavniki obeh vlad, pa so tudi podpis konvencije o veterinarskih vprašanjih.

Konkretnejše so se začeli reševati problemi jugoslovanskih delavcev, ki so zaposleni v ZR Nemčiji na pogajanjih, ki so se začela včeraj med delegacijama nemške in jugoslovanske vlade. Na teh pogajanjih gre predvsem za podpis konvencij o socialnem zavarovanju in položaju delavcev, med ostala neresena vprašanja, o katerih bodo govorili predstavniki obeh vlad, pa so tudi podpis konvencije o veterinarskih vprašanjih.

LJUTOMER

Pred dnevi se je v Ljutomeru mudil predsednik Okrajne skupščine Maribor, ing. Marko Kržišnik.

Najprej si je ogledal gradnjo cest Križevci — Veržej in Ljutomer — Žerovinci, nato pa se je s predstavniki občinske skupščine pogovarjal o gradnji cest, predvsem o možnostih investiranja v take gradnje.

MATURANTI SKŠ SO SE VRNILI

V minulih dneh so se maturanti SKŠ vrnili z 10-dnevnega taborjenja. Taborili so v Verselinah pri Puli.

Med taborjenjem so si ogledali znamenitosti Pule, med katerimi velja omeniti zgodovinski muzej in Areni. Na poti domov so se ustavili na Reki, od koder so po nekaj urnem počitku zopet nadaljevali pot do doma.

LENDAVČANI BODO DOBILI KLUB?

V Lendavi so se povečali upi, da bi dobili klubski prostore. Ker bo JLA izpraznila sedanje prostore, želijo da bi bila stavba dodeljena občinski skupščini in da bi jo preuredili za potrebe kluba, knjižnice in izobraževalnega dela ter s tem rešili enega izmed zelo perečih problemov družabnega življenja v mestu.

LENDAVA

V petek je bila v Lendavi seja sveta za šolstvo pri občinski skupščini. Clani so razpravljali o pereči kadrovski zasedbi v prihodnjem šolskem letu in o osebnih dohodkih učiteljev.

POČITNIŠKI DOM PRI VIDMU

Delovna brigada Prleškega študentskega kluba gradi pri Vidmu ob Ščavnici počitniški dom, katerega investitor je ELES. V brigadi sodeluje 18 študentov.

LENDAVSKI MLADINCI V ČRENŠOVCIH

Mladinci predvojaške vzgoje v lendavski občini taborijo v Črenšovcih. Življenje je zelo pestro in razgibano. Poleg rednih vaj imajo tudi dovolj časa za športno in druge dejavnosti.

RAZMAH KROMPIRJEVE PLESNI

Na nekaterih krompiriščih v predelu med Beltinci in Turniščem se je precej močno razvila plesen in zato izgledajo, kot da bi bila ožgana. Kmetovalci niso najbolje pripravljani na ukrepe in zato zaskrbljenostjo spremljajo ta pojav. Tudi glede samega pridelka in kvalitete krompirja niso najboljše pričakovanja.

Izredno bujno rast pa ima koruza, ki je že tako visoka, da tega v tem predelu skoraj ne pomni.

UKREPI ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA:

Višje cene kmetijskih pridelkov

Zvezni izvršni svet je v petek sklepal o povišanju cen nekaterih kmetijskih pridelkov, električne energije in pre-moga. Razprave o teh cenah so se začele že pred meseci, ker je bilo očitno, da te cene zaostajajo in se s tem zožuje tudi materialna osnova teh dejavnosti. Zaostajanje cen je vplivalo tudi na osebne dohodke delavcev v teh gospodarskih panogah, poleg tega pa tudi na sam gospodarski položaj delovnih organizacij, ki niso mogle tako hitro modernizirati proizvodnje, kot bi bilo potrebno.

Izvršni svet je sklenil, da se v kmetijstvu določijo nove garancije in zaščitne cene za pšenico, koruzo in druge vrste žita, industrijskih rastlin, klavne živine in mleka. Garancirana cena pšenice se je zvišala od 47 na 60 din, pri čemer ostane sedanja premija 2 din pri kilogramu, garancirana cena koruze od 38 na 50 din, sladkorne pese od 7,80 na 12 din, sončničnega semena od 75 na 85 din, mleka od 50 na 55 din s povečanjem premije od 15 na 20 din pri litru. Nove garancirane cene klavne živine pa pomenijo pravzaprav le vskladitev z že obstoječimi cenami na trgu in so od sedanjih višje za približno 18 odst.

Zvišanje cen sladkorne pese, sončničnega semena, pšenice in mleka bo zahtevalo seveda zvišanje maloprodajnih cen kruha do 24 odst., sladkorja do 50 din pri kg, olja za 40 din pri litru in mleka za 5 din pri litru. Ostale cene kmetijskih proizvodov so na trgu že for-

mirane po ponudbi in povpraševanju. Zaradi slabe kakovosti in tudi nizkega pridelka pri letošnji pšenici in težav, ki jih bodo imele gospodarske organizacije, je bilo sklenjeno, da bo izjemoma vsem pridelovalcem, ki bodo dobavili pšenico pooblaščenim trgovskim organizacijam za odkup do 31. decembra 1964 izplačana premija 5 din za kg letošnje pšenice.

S temi novimi cenami se bodo občutno povečali tudi dohodki kmetijskih proizvajalcev. Te garancirane cene omogočajo individualnim proizvajalcem in kmetijskim organizacijam za okrog 140 milijard večji dohodek v primerjavi z letom 1963. S tem so pa ustvarjeni tudi pogoji za ustrezno vskladitev regresov v kmetijstvu z novimi cenami pridelkov. Investicije federacije v kmetijstvu se bodo tako zmanjšale za 20 odst., v prihodnje pa ne bo regresov za goriva in maziva, uvoženo živilsko krmo, industrijskega

remonta strojev, regres za u-metna gnojila pa se bo zmanjšal za približno 15 odst.

Zvezni izvršni svet je obravnaval tudi položaj proizvajalcev pre-moga in električne energije ter potrebo po vskladitvi cen teh proizvodov s cenami drugih in sklenil zvišati sedanjo raven cen električne energije in pre-moga. Nove cene bodo zahtevale povišanje cen električne energije za približno 20 odst. V gospodinjstvu bo nova cena električne energije v povprečju za 4,17 din pri kilovatni uri višja od dosedanj. Te spremembe bodo izvedene postopoma tako, da bo novi tarifni sistem v celoti uporabljen najpozneje do oktobra letošnjega leta. To zvišanje bi naj omogočilo elektrogospodarskim organizacijam normalnejše poslovanje, preprečilo izgube pri posameznih proizvajalcih, hkrati pa privedlo do bolj racionalne uporabe električne energije.

Razen že izdanih ukrepov za

izboljšanje položaja pre-mogovnikov in ob upoštevanju stalnega pomanjkanja in ne-skladja med proizvodnjo in potrošnjo je bilo sklenjeno, da se zvišajo cene pre-moga povprečno za okrog 10 odst. Tako bo povprečno povišanje cen proizvajalcev pre-moga znašalo 360 din oziroma v zim-skih mesecih 430 dinarjev pri toni. Z novimi cenami se bodo dohodki tem gospodarskim organizacijam povečali za okrog 15 milijard dinarjev.

Ker bodo ti ukrepi vplivali na življenjske stroške, je bilo sklenjeno, da se bodo v gospodarskih in drugih delovnih organizacijah, ki samostojno delijo dohodek zvišali osebni dohodki v znesku 1500 din mesečno. V tem znesku bodo zvišane tudi pokojnine, invalidnine in druge dajatve občanom na podlagi socialnega zavarovanja. Zaradi višjih stroškov v gospodinjstvih se bo povišal tudi otroški dodatek za 600 din za vsakega otroka.

OB ZVIŠANJU CEN KMETIJSKIH PRIDELKOV, PREMOGA IN ELEKTRIKE:

Vprašanje: kaj sedaj?

Povišanje cen nekaterih kmetijskih pridelkov, elektrike in pre-moga, je vzbudilo mnogo komentarjev in razglabljanj o posledicah, čeprav v bistvu to povišanje ni bilo nepričakovano, saj se je že pred par meseci razpravljalo o podražitvi sladkorja, kruha in mleka. Zato sam ukrep v bistvu ni nič presenetljivega in vzbuja veliko pozornost predvsem v povezavi z drugimi problemi.

To so osebni dohodki, življenjski stroški, njegova gospodarska učinkovitost in bo-jazen pred zvišanjem cen o-stalim, tudi industrijskim proizvo-dom. Pojavlja se torej bo-jazen, da bi se s temi ukrepi v nasprotju s težnjami še poslabšal življenjski standard. Pojavljajo se pa tudi mnenja, da je tem ukrepom manjkalo tudi širše ekonomsko poja-snilo.

Sami ukrepi pomenijo se-veda nadaljnji premik v spro-ščanju gospodarskega sistema in osvoboditve od administra-tivnih omejitev. V delovnih organizacijah pa se predvsem sprašujejo, kje najti nova sredstva za povišanje osebnih dohodkov, ker je to nujen ukrep. Zaslediti je že bilo tudi zelo ozka gledanja, da bodo te organizacije pač ta sred-stva dobila s povišanjem cen

svojem proizvodom. Vsako-mur je jasno, da bi pa taka težnja vodila prav v nasprot-no smer: torej ne k povišanju življenjskega standarda, pač pa k poslabšanju. Rešitve in sredstva za višje dohodke bo potrebno torej iskati drugje: v večji storilnosti, v boljšem gospodarjenju in bolj racio-nalnem trošenju sredstev. Vsaki premiki brez upošteva-nja teh elementov bi vodili v zmedo.

Posebna pozornost velja tu-di raznim gostinskim podjet-jem, ki pa težijo za tem, da bi svoje cene neprimerno bolj povišali od samega povečanja. Če so recimo kavo (turško) podražili pri skodelici za 5 din zaradi podražitve sladkor-ja, je že to nerealno, ker za eno skodelico ne porabijo 10 dkg sladkorja. Upravičeno se torej pojavlja bojazen, ker

je take pojave že opaziti, da bo dejansko povišanje nepri-merno višje od tega, ki je bi-lo določeno z ukrepi Zvezne-ga izvršnega sveta.

V kmetijskih organizacijah pa že deloma tudi ugotavlja-jo, da ukrepi tudi niso rešili nekaterih bistvenih pričako-vanj. V Pomurju in tudi v širšem predelu Slovenije se je predvsem močno uveljav-ljala težnja po povišanju od-kupnih cen mleka od zasebnih kmetijskih proizvajalcev, kar bi naj rešilo osrednji prob-lem živinoreje: upadanje sta-leža, preusmeritev na vzrejo telet in plemenske živine. Za povišanje mleka za 5 din pa ugotavljajo, da je to minimal-no in da bo sicer deloma vpli-valo na večji odkup mleka od zasebnih kmetovalcev, vendar ne mnogo. Vprašanje je tudi umestnosti povišanja premi-je, ki jo dobivajo družbena gospodarstva, ker se je s tem razlika med odkupno ceno od zasebnih kmetovalcev in druž-benih gospodarstev še pove-čala. Zaradi specifičnosti kme-tijstva v Pomurju je torej ta ukrep le deloma zadovoljiv.

Ob teh ukrepih se zlasti v delovnih organizacijah raz-pravlja precej o tem, če bo sledila sprememba instrumen-tov v delitvi dohodka, ker bi potem bilo možno povišati o-sebne dohodke brez podraže-vanja proizvodov. Na splošno pa so ti ukrepi za naše izra-zito kmetijsko področje zelo ugodni in bodo brez dvoma vplivali na višje dohodke tak-ov v družbenih kmetijskih orga-nizacijah kakor tudi pri za-sebnih kmetijskih proizvajal-cih.

S. B.

OB PODRAŽITVI PREHRAMBENIH ARTIKLOV V MURSKI SOBOTO:

V gostilnah še niso povišali cen

Ob podražitvi nekaterih prehrambenih artiklov: sladkorja, olja, moke, mleka in kruha nas je zanimalo, kakšen odmev je povzročila sprememba cen, ki so čez noč poskočile in sprožile verižno reakcijo.

Akcija je stekla. Na muho smo vzeli gostince, slašičar-ne in trgovska podjetja v M. Soboti, ker so nam bila pač najbolj pri roki.

HOTEL »CENTRAL« Z OBRATI:

Podražitev nas je — mimo-grede povedano — precej zmedla, čeprav je bilo ob ne-nehnem naraščanju cen prej ali slej nekaj podobnega za pričakovati. Sicer smo bili v preteklem obdobju že prisilje-ni dvigniti ceno kruha od 12 na 15 dinarjev za komad, sendvičem od 60 na 70 dinar-jev in popolnoma razumljivo je, da bomo morali tudi v no-vo nastali situaciji spet neko-liko dvigniti cene jedilom. Vsekakor bo to vplivalo na razpoloženje naših gostov, še posebno abonentov a druge-ga izhoda nimamo. Za koliko bomo dvignili cene, še ne bi mogel konkretno povedati, ker še nimamo izdelanih podrob-nih kalkulacij, poleg tega pa so naše odločitve odvisne še od drugih činiteljev.

GOSTINSKO PODJETJE »ZVEZDA«:

Sprememba nas je zatekla nepripravljene. Že s prvim ju-lijem smo morali dvigniti ce-no jedilom — abonentom npr. za 10 odstotkov — in sedaj

nam prav tako ne bo preosta-lo ničesar drugega. Sicer ma-lo neprijetna zadeva, a upa-mo, da nam bo uspelo nastalo situacijo omiliti, vkolikor bo ukinjen 5-odstotni zvezni pro-metni davek na alkoholne pi-jače. Tako bomo lahko s te-mi sredstvi krili del razlike. Kljub temu predvidevamo po-dražitev jedil za 5 do 10 od-stotkov.

SLAŠIČARNA PAUKO:

Nisem se še dokončno od-ločil, kaj ukreniti, a vsekakor bomo tudi mi morali dvigniti ceno slašičam in sladoledu za približno 20 odstotkov. Si-cer pa bom videl, kako bo drugje...

SLAŠIČARNA ISMAILOVIČ:

Za enkrat ne bomo zvišali cene niti slašičam niti slado-ledu (?). Še nekaj časa bomo prodajali pecivo po 30 dinar-jev za kos in sladoled po 20 dinarjev. Vkolikor pa se bo dvignila cena še katerim ar-tiklom, npr. jajcam, bomo morali ceno tudi mi dvigniti.

NOVE CENE V SOBOŠKIH PRODAJALNAH

Prodajalne v soboški občini so uveljavile nove cene v so-boto 18. julija.

Cene kruhu, mleku, slad-korju so v vseh prodajalnah

enake, različne so pri olju, ker je cena steklenic različ-na. Tako je cena belega kru-ha 120 din za 1 kg, rženega pa 92 din za kg. Mleko je v pro-daji še po stari ceni, 66 din za 1 liter. Cena kristalnega sladkorja je 215 din, sladkor-ja v kockah pa 245 din.

Naš fotopisec: razgovor o pridelovanju koruze, o žetvi in mlačvi — ob hibridni koruzi. V razgovoru: Ljutomerski kooperanti — kmetovalci. Foto S. Feus

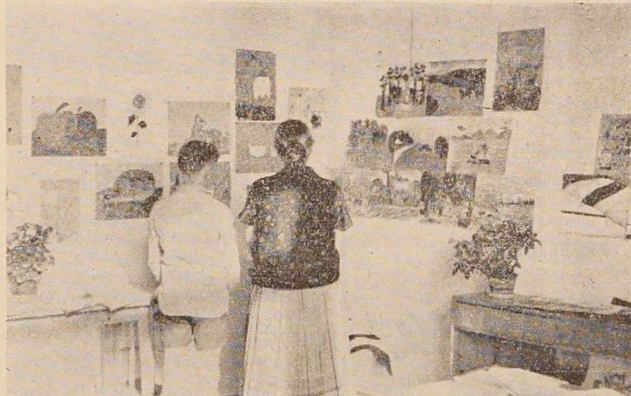
Denarnica v rokah kmečkih žena

sov, ki bi jih v gospodinjstvu razbremenili. Ob tolikšnem delu pa seveda nimajo časa za izobraževanje in kulturno življenje, pa tudi za prosvetljanje ne. Zato so seveda velikega pomena razni tečajji, posebno zdravstveni in gospodinski. Za zdravstveno prosvetljanje so veliko storili v vseh večjih delovnih kolektivih, na vaseh pa delavska univerza z zdravstvenim domom. Tako je bilo samo v minulih 30 zdravstvenih predavanj, katera je poslušalo okrog 1.500 žena in le okrog 300 moških. Tudi v šolah za življenje so prevladala dekleta, medtem ko so bili gospodinski tečajji izključno za dekleta in žene. Pri ženah je torej izredno zanimanje za prosvetljanjem, ki jim omogoča sodobnejši način življenja in jim pomaga, da svoje gospodinske posle poenostavijo in boljše opravijo. Ker ta dejavnost traja že več let, so tudi vidni sledovi: sprememba prehrane dojenčkov, otrok ter prehrane naspolh. Tudi skrb za zdravje preko raznih pregledov se je znatno povečala in to v nekaj letih.

Seveda pa še ostaja precej neresenih stvari, ki bi lahko bistveno razbremenile žene in s tem pravzaprav celotnim družinam omogočile bolj sproščeno življenje. Toda doslej se je že večkrat pokazalo, da razni organi, v katerih so žene le neznatno zastopane, nimajo pravega posluha za te probleme. Doslej so prav žene največji pobudnik za gradnjo otroških vrtcev, živo se zanimajo za prehrano svojih otrok preko šolskih kuhinj in drugo. Zato seveda prizadevanja za to, da bi naj bolj tako v družbenih kakor političnih organih več žena, niso le neka kampanja zaradi strukture, temveč imajo širše ozadje: da bi imeli ti organi tudi več posluha za reševanje vrste manjših, včasih tudi drobnih problemov, ki pa prav žene kot gospodinje najbolj prizadevajo

in vplivajo na družbeni standard.

Žene same še tudi niso dovolj vključene v politične organizacije. Tako predstavljajo v SZDL v soboški občini le dobro tretjino. Mar ne bi bilo prav, da bi ravno sedaj, ko v krajevnih organizacijah razpravljajo o vključevanju volivcev v Socialistično zvezo več razmišljali tudi o tem ter še o tem, kako za zbere volivcev in na sestanke krajevnih

Ob koncu šolskega leta so pripravili učenci osnovne šole v Bogojini, skupaj s cicibani otroškega vrtca — razstavo svojih del pri likovni in tehnični vzgoji. Razstavo (na sliki) si je v dveh dneh ogledalo veliko število prebivalcev Bogojine in okolice — Foto T. Casar

organizacij poskrbeti, da bo prišlo več žena. Prav v krajevnih organizacijah bodo morali prebiti ta led.

S. B.

Gimnazija v Ljutomeru

lo za to predavatelja, upamo, da bo letos bolj zaživelo.

Za novo šolsko leto se je pripravilo 65 učencev. Od teh je bilo sprejetih 56 dijakov. Prošnje na šolo pa še vedno prihajajo, tako, da bo gimnazija jeseni izvedla ponovne sprejemne izpite za zamudnike. Zanimanje učencev za gimnazijo je torej veliko. Starši so z ustanovitvijo zelo zadovoljni. Občinska skupščina kaže do gimnazije veliko razumevanje, kljub velikim finančnim težavam. Letos je skupščina namenila 6.000.000 din za gradnjo kemično-fizikalnega laboratorija in 3.000.000 din za nabavo učil. Prvotno so bila planirana celo večja sredstva, vendar je del sredstev bilo nujno dodeliti za povišanje osebnih dohodkov prosvetnih delavcev v občini.

Letos bo gimnazija dobila štiri nove učne moči. S tem kadrom bo trenutno zadovoljila potrebe za normalno delovanje. Občinska skupščina je dala novim prosvetnim delavcem družinska stanovanja v novem bloku.

Gimnazija v Ljutomeru je prosila za pomoč pri nabavi učil tudi nekatera gospodarska podjetja. Ponekod je naltela na razumevanje in po-

moč, zlasti pohvale vredna je KZ Ljutomer. Žal pa so tudi taka podjetja, ki na prošnjo sploh niso odgovorila. To ni prav, saj šola tudi zanje in seveda tudi v druge namene, vzgaja kader. Vsi dobro vemo, da so mnoga gospodarska podjetja v Ljutomerski občini v finančnih težavah, vendar kakšen tisočak bi se še tudi našel. Če ga je našlo trgovsko podjetje »Sloga« v G. Radgoni, bi ga našli lahko tudi drugi. Gimnazija v Ravnah je tako zaživela, da so ji pomagala vsa podjetja, tako bi lahko tudi pri nas, vsako podjetje po svojih močeh.

Gimnazija v Ljutomeru si torej utira pot, toda vsi ji moramo pomagati če hočemo, da se bo nekoč vse bogato obrestovalo, ko bomo dobili kader, ki se bo vračal nazaj v Prekijo in jo pomagal kulturno in gospodarsko dvigniti. Dolžnost prosvetarjev pa je, da bodo prišli iz te gimnazije znanja polni dijaki. Zato bo potrebno napeti vse sile, racionalno izkoristiti sredstva, zainteresirati javnost za probleme gimnazije, omogočiti učencem ugodne prometne zveze v šolo, zadovoljiti predavateljski kader in podobno.

DRAGO NOVAK

ri Črnogorci premagali mnogo močnejšo avstrijsko vojsko. Mojkovac in z njim Lepenac je nekako sredi poti med Kolašinom in Bijelim poljem. Bijelo polje šteje že nad 4000 prebivalcev in se razvija v pomembno črnogorsko industrijsko mesto; Kolašin je bil do 1878. leta še čisto turško naselje in je med drugo svetovno vojno menjal 23 krat svoje- ga gospodarja; vsekakor slovi to prijazno mesto za pomembno turistično izhodišče z modernim hotelom na Sinjavino in Bjelasico. Še nekaj: na pobočju Bjelasice nad Mojkovcem so v srednjem veku

kopali srebro. Tu je torej živila naša brigada, brigada pomurskih fantov in deklet. Krekpo so zagrabili za krampe in lopate in se zagrizli v traso, ki pa ni bila vedno prijazna, ker je bil svet tudi kamenit, in če je usekal vanjo brigadir s krampom, so leteli drobci, kot bi eksplozirala granata. Delo je zelo oviralo dež in nagajal normam, ki jih je brigada neprestano presejala. Človek tam doma na severu si pač misli, da je Črna gora vroča pokrajina, kjer se še dihati ne da. Toda to je gorat svet in dež je ved-

no pripravljen, da potrese z neljubjo močjo. Vstajati je bilo treba zgodaj. Ob štirih. To je bilo za dekleta in fante nekam nenavadno. Seveda je bilo treba delati potem le do opoldan; popoldan pa je brigada počivala; toda mnogi brigadirji so obiskovali tudi razne tečaje. Sicer pa je bilo tudi lenarjenje prijetna zabava. Ponoči so brigadirji stražili. To je bila resna stvar, posebno takrat, ko je bilo treba stati na straži od polnoči do dveh jutraj. Prihodnji dan je ležala zaspanost neprestano na očeh. Na straži je bil človek

Mesec dni v brigadi

vozili na traso ogromni kamioni. Da, potem so tudi zavzeli na dlaneh žulji, ki so pekli; zvečer pa so na zboru poslušali brigadirji pohvale. In takrat je bilo pri srcu toplo in glava se je nehote dvignila. Ej, ta naša brigada iz Pomurja!

Tako so tekli dnevi, s smehom prepleteni in mislimi na dom in še na koga drugega. Toda zvečer so ob zabavi brigadirji pozabili, kako daleč so od pomurskih polj in žit, ki že zorijo, in goric z nežnimi grozdki. Takrat so v pozen večer veselo zveneje pesmi in roke so se tesno stiskale, nad njimi pa je spalo temnomodro črnogorsko nebo.

Potem se je brigada pripravljala na odhod po celomesnični delovni akciji. Morda je postalo komu žal, da bo moral zapustiti veselo družino delovnih brigad iz Zagreba, Tuzle, Smedereva, Zrenjanina, Kraljeva in Titograda. Tu se je kovalo bratstvo in enotnost mladih narodov Jugoslavije, tu se je netila delovna vnema za normo in še čez.

Obračun pomurske oz. druge mariborske brigade je bil bogat, saj je dosegla 312% delovnih uspehov. Boljša je bila samo še brigada iz Zrenjanina. In še to: Ob koncu je šla brigada 27 udnikov, pohvaljenih pa je bilo skoraj 40 brigadirjev.

MANKO

Mnogo prošelj za malo stanovanj

Zadnja razširjena seja ObSS Gornja Radgona je potekala v znamenju kritične ob- ravnave osebnega in družbenega standarda delavcev delovnih organizacij radgonske ob- čine. Največ pozornosti so posvetili stanovanjski problematiki. Čeprav je bilo zgrajenih v zadnjih letih v radgonski občini precejšnje število novih stanovanj, je še vedno stano- vanjska problematika tako kompleksna, da močno prizadeva vso gospodarstvo.

Tudi letošnji načrti stano- vanjske gradnje niso najbolj ugodni, ker je računati na nadalnje zvišanje cen gradbe-

nih storitev z ozirom na zvi- šanje transportnih in materi- alnih stroškov, višjih cen gradbenega materiala in vi- šjih osebnih dohodkov. Temu se gradbena podjetja ne bodo mogla izogniti, razen če pre- idejo na hitrejšo in racional- nejšo gradnjo in k sodobni proizvodnji gradbenih mon- tažnih elementov, kar pa zahteva zagotovitev večjih kre- ditnih sredstev gradbenim podjetjem za nabavo mehani- zacije.

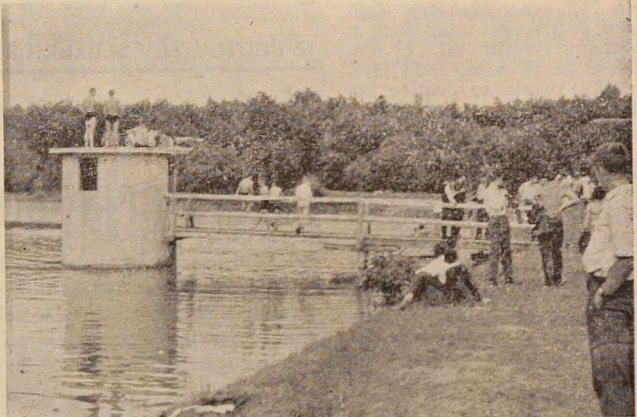
Potrebe za gradnjo stanovanj so v radgonski občini še vedno izredno velike, čeprav so že doslej delovne organizacije temu vprašanju posve- čale precej skrb. Samo Zdravilišče Radenci so bila dana posojila v vi- šini 60 milijonov dinarjev in še po- sebej 5 milijonov dinarjev za grad- njo individualnih stanovanj, medtem ko je Kmetijski kombinat Radgona v zadnjih letih zgradil kar 30 dru- žinskih stanovanj. Tudi ostala pod- jetja so zgradila precej stanovanj ali pa so jih odkupila, dogradila in adaptirala (Avtoemont, Elrad, Gradbeno podjetje in druga). V ko- likor bi hoteli ugotoviti število prošelj za dodelitev stanovanj, bi bila ta številka izredno visoka. Samo Kmetijski kombinat ima čez 30 vlo- ženih prošelj, in Elradu je zaposle- nih 15 družinskih članov, ki bi nuj- no rabili stanovanja, ker živijo v

nemogočih življenjskih pogojih, med- tem ko so v Zdravilišču Radenci prošnje za dodelitev stanovanj stare tudi do 7 let. Podobno je pri ostalih delovnih organizacijah, pri ob- činski skupščini pa je število prošelj naraslo že na 107.

Poleg prosilcev, ki stanovanj sploh nimajo, je vedno imajo, vendar taka, ki so svojo življenjsko dobo že od- služila. Takih hiš je v radgonski občini precej, ne manjka pa jih tu- di v sami Radgoni. Življenje v ta- kih stanovanjih je res nezdravo, ker so ponavadi zidovi vlažni, omet od- pada, predpisanih sanitarnih naprav ni, nekatere hiše pa se celo rušijo same od sebe. Stanovalci v takih hišah želijo komisije, ki bi potrdile nevzdržno stanje, k vlogam pa pri- lagajo tudi zdravniška potrdila o svojem slabem zdravstvenem stanju.

Ugotovljeno je tudi, da je stana- rina v starih hišah nizka in marsi- kje ne zadostuje niti za kritje naj- nujnejših potreb. Problem stanarine je tudi pri novih zgradbah. Večkrat se zgodi, da so nova stanovanja zgrajena nesolidno, pomanjkljivo, po- vršno itd. Kdo je krivec v takih primerih, je težko ugotoviti. Navad- no izvajalec krivi projektanta, pro- jektant izvajalca, medtem ko hišni svet plačuje stroške za popravila no- ve stavbe.

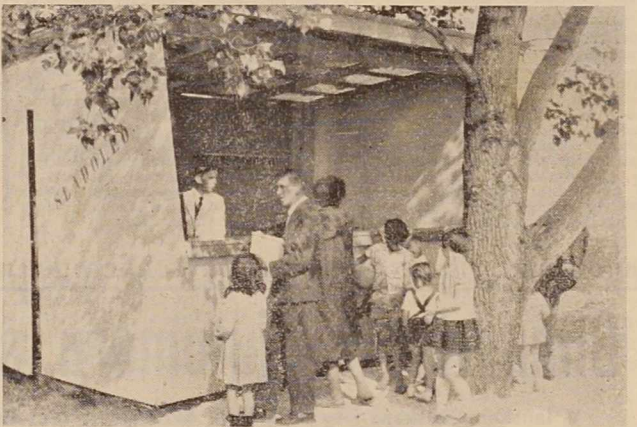
Nekatere delovne organiza- cije še investirajo gradnjo blokov, druge poleg tega še kreditirajo individualnim in- vestitorjem, nekatere pa ne delajo ničesar, ker nimajo za to nobenih finančnih sred- stev. Zdravilišče Radenci ima po načrtu do leta 1970 zgra- diti še 67 stanovanj s tem, da bi na vsakih 6 družinskih sta- novanj zgradili še 4 samska stanovanja. Mnenja so nam- reč, da se potrebe po stano- vanjih ne bo dalo drugače re- šiti kot z novogradnjami. Od skupnega števila 103 družin- skih stanovanj bo predvidoma dobilo 64 takih prosilcev, ki imajo povprečni mesečni o- sebnih dohodek 27 tisoč dinar-jev. Predlog, naj bi Kmetijski ski kombinat prodal hiše, ki jih ima po vinskih vrhovih in Apaški dolini, so člani ObSS Radgona pozitivno ocenili. Mnenja so bili tudi, naj bi u- pravljanje stanovanjskih hiš prevzela posebna organizaci- ja, ki bi skrbela za redno vzdrževanje, opravljala razna upravna in finančna dela za hišne svete in kontrolirala de- lovanja teh svetov. R. J.

Turistično društvo Dobrovnik se loteva urejanja Bukovniškega jezera v turistične namene. Doslej so uredili plažo, most do stolpa in stopnice na nasipu, predvidevajo pa še ureditev okolice, postavitev weekend hiše in okrepčevalnico, saj je posebno ob nedeljah čedalje več izletnikov. (F.: T. Casar)

SMRTI

Umrli so: Ivanovič (Ivanek) Eli- zabeta, gospodinja iz Murske Sobote — stara 75 let, Zadravec Jože, polje- delec iz Lipe — star 49 let, Vojko- vič Jože, duhovnik iz Murske So- bote — star 58 let, Novak Janez, u- pokojnec iz Mote — star 61 let, Stanjko Slavko, delavec iz Mote — star 31 let, Mlinarič Anton, mizar- ski pomočnik iz Očeslavec — star 60 let, Drvarič Stefan, poljedelec iz Lipe — star 31 let, Zrim Jože, dela- vec iz Puconec — star 67 let, Ci- pot Ivan, poljedelec iz Mlajinec — sta- 62 let.

Paviljon za sladoled, pred vhodom v bazen, ki ga je posta- vilo zdravilišče v letošnji sezoni, je vedno »zavzet« od mla- dih in starih odjemalcev. (Foto: Ivan Kovič)

RTV Ljubljana

Poročila: vsak dan ob 5.15 ob 6.00 ob 7.00, ob 8.00, ob 10.00, ob 12.00, ob 14.00, ob 15.00, ob 17.00, ob 19.30 radijski dnevnik, poročila ob 22.00, zaključek oddaje ob 24.00.

NEDELJA, 26. JULIJA

8.00 Veseli tobogan, javna otroška oddaja; 10.00 Se pomnite, tovariši; 10.30 Pesmi borbe in dela; 11.00 Tu- ristični napotki za tuje turiste; 13.30 Oddaja za našo vas; 15.05 Danes po- poldne (šport in glasba); 20.00 S. Prokofjev: Pepelka (radijski prerez baleta); 21.00 Melodije v izloženem oknu; 22.10 Godala v noči.

PONEDELJEK, 27. JULIJA

8.00 Nekaj domačih in narodnih; 9.00 Za mlade radovedneže; 10.35 Naš

Poslušajte in gledajte

NEDELJA, 26. JULIJA

9.05—10.00 Zeleli ste, poslušajte 11.30—12.00 Na valu 202 (oddaja gospodarsko-propagandne službe)

12.00—12.05 Poročila

12.05—12.45 V nedeljo opoldne (naš nedeljski intervju — mali glasbeni ali vokalni koncert — aktualna be- ležka — dogodek nedelje — melodije za razpolože- nje — Pista in Franca v vedrem feljtonu)

Radio Murska Sobota

12.45—13.30 oddaja v madžarščini

14.15—15.00 Zeleli ste, poslušajte

TOREK, 28. JULIJA

17.00—17.10 Poročila, dogodki športne nedelje

17.10—17.25 Obvestila in reklame, za- bavnica glasba

17.25—17.30 Novice in aktualnosti iz delovnih kolektivov

17.30—17.40 Domače viže za prijetno torkovo popoldne

17.40—18.00 Oddaja v madžarščini

PETEK, 31. JULIJ

17.00—17.10 Poročila

17.10—17.15 Pet minut glasbe

17.15—17.40 Vsega po malem — za vsakogar nekaj (turistični napotki — red- na obvestila — opozorila — reklamni teksti gospo- darsko-propagandne služ- be — vmes zabavni zvo- ki, popevke, narodne vi- že)

17.40—18.00 Oddaja v madžarščini

podlistek; 11.15 Pozor, nimaš pred- nosti; 12.15 Kmetijski nasveti; 13.30 Priporočajo vam; 14.05 Glasbeni av- tomat; 15.45 Pihalni orkester JLA; 16.00 Vsak dan za vas; 18.45 Na me- dnarodnih križpotih; 20.00 Melodije slovenskih skladateljev zabavne glas- be; 20.55 Koncert zbora Slovenske filharmonije; 22.10 S popevkami po svetu.

TOREK, 28. JULIJA

8.05 Jugoslovanski pevci popevk; 9.00 Početniško popotovanje; 9.45 Črnogorske narodne pesmi; 12.15 Kme- tijski nasveti; 14.20 Jože Černe poje slovenske narodne, s harmoniko spremlja Avgust Stanko; 16.00 Vsak dan za vas; 20.20 Radijska igra; 22.10 Plesna glasba.

SREDA, 29. JULIJA

9.00 Svet skozi sončna očala; 10.30 Človek in zdravje; 12.15 Kmetijski nasveti; 14.05 Glasbeni avtomat; 15.40 Poje komorni zbor RTV; 16.00 Vsak dan za vas; 18.45 S knjižnega trga; 20.00 Slovenski orkestri in pevci po- pevk; 21.00 G. Verdi: Rigoletto, ope- ra v 4 dejanjih.

CETRTEK, 30. JULIJA:

8.05 Slovenske narodne pesmi; 9.15 Vesele počitnice; 12.15 Kmetij- ski nasveti; 14.05 Slovenske narodne poje kvintet bratov Boštjančič; 16.00 Vsak dan za vas; 18.10 Turistična od- daja; 20.00 Cetrtkov večer slovenskih narodnih pesmi; 22.15 Skupni pro- gram JRT.

PETEK, 31. JULIJA

8.05 Majni zabavni ansambli; 9.00 Pionirski tednik; 9.30 Slovenski pevci popevk; 10.15 Pihalna godba; 12.15 Kmetijski nasveti; 14.05 Glas- ben avtomat; 16.00 Vsak dan za vas; 18.10 Promenadni koncert; 20.30 Delfi- ski madrigalski zbor poje pesmi raz- nih narodov; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.10 Plesna glasba.

Zmerno pita so Kapelska vina pravo zdravilo. Zahtevajte povsod le »kapelčana«:

Laški rizling, Šipon, Renski rizling, Sauvignon, Beli pinot (burgundec) ali Traminer, saj so to vina vrhunske kvalitete.

Šport - Šport - Šport - Šport - Šport - Šport - Šport

V NEDELJO V RADENCIH VELIKO KAJAK-KANU SLALOM TEKMOVANJE

V nedeljo, 26. julija ob 9.00 uri bo pri mostu v Petanjih pri Slatini Radencih veliko medrepubliško tekmovanje v kajak-kanu slalomu.

Tekmovala bodo brodar-ska društva iz Ljubljane, Kranja, Slavija in Elektroštroj iz Zagreba, Varteks iz Varaždina, Sidro, Galeb in Drava iz Maribora, Nova Gorica, Hrastnik, Murska Sobota in Ljutomer. Tekmovalci bodo v Radence prispeli že v soboto in bodo ob 14.00 uri imeli trening vožnje. Zato ljubitelji tega športa ne zamudite si ogledati tekmovalca, na katerem bodo nastopili najboljši slovenski kanujisti.

USPEH MURE

V tradicionalnem srečanju namiznoteniskih ekip Cmur (Avstrija) in Mura iz M. Sobote, ki je bilo te dni v M. Soboti, so igralci Mure dosegli nepričakovano velik uspeh. Članska ekipa Mure je namreč zmagala z rezultatom 6:1 prav tako pa tudi ekipa članic s 3:0. To je bilo že tretje srečanje omenjenih ekip. Povratno srečanje bo zopet v Cmurku.

OFK BEOGRAD : SOBOTA 2:0 (2:0)

V prijateljski nogometni tekmi je član 1. zvezne nogometne lige OFK Beograd v nedeljo premagal Soboto z rezultatom 2:0 (2:0). To je bila prva tekma v okviru priprav za jesenski del prvenstva, moštvo Beograda pa namerava v času priprav v Murski Soboti odigrati še nekaj tekem, med njimi v Mariboru z Mariborom in v Varaždinu z Vartekom.

Nogometaši Beograda so v srečanju s Soboto nastopili v svoji najmočnejši postavi, razen državnega reprezentanta Skoblarja, ki je bil med gledalci. Gledalcem, ki jih je bilo okrog 1300 je najbolj ugajal olimpijec in državni reprezentant Samaržić, ki je pokazal nekaj zelo uspešnih triblingov in pogojev. Poleg njega sta ugajala tudi Marič in Banović. Moštvo Sobote je nudilo zveznemu ligašu dokaj močan odpor, kar zlasti velja za drugi polčas. Gola za Beograd sta dosegla Samaržić in Džakić. Tekmo je sodil dobro Bojnec iz Murske Sobote.

40 let nogometa v pomurju

4

V letu 1928 je nogometno moštvo SK Mure odigralo 5 tekem. Med temi tudi z Ljutomerom, srečanje se je končalo neodločeno 5:5 ter z Lendavo, kjer so zmagali nogometaši Lendave s 4:0 in zabeležili prvo zmago nad Muro. Omenjeni srečanja kaže, da so nogometaši v tem času igrali tudi v Ljutomeru in Lendavi. Toda ponovno prebijanje nogometa v M. Soboti je bilo le kratkotrajno, saj v letu 1929 ni ugotovili, da bi nogometaši SK Mure odigrali kakšno tekmo. Prvo naslednjo tekmo so nogometaši SK Mure odigrali šele 11. maja 1930. leta proti SK Železničarju iz Maribora. V tem času je prevzel treniranje nogometašev SK Mure pokojni Milan Ferjan. Vidni vzpon nogometa v Murski Soboti pa je opaziti od leta 1931 naprej, ko je prišlo do padca kvalitete rokometne sekcije. Od tega časa naprej se je delo upravnega odbora preskusilo na nogometno sekcijo.

Sportni klub Mura je imel redno vsako leto svoj občni zbor, vendar so v upravnem odboru nastajale le manjše spremembe. Od ustanovitve do leta 1927 je bil predsednik kluba Franjo Košir (bančni ravatelj). Na občnem zboru leta 1927 je bil izvoljen za predsednika kluba Evgen Halmoš (trgovec), ki je ostal na tem položaju do leta 1929. Leta 1931 je bil za predsednika kluba izvoljen Vince Arvai. Iz poročil občnih zborov je razvidno, da je klub posloval s skromnimi sredstvi in da je bila glavna skrb posvečena podpornemu članstvu. Članarino so redno pobirali, evidenca članstva pa je bila vzorno urejena. Poleg dohodkov od članarine je imel klub še dohodke od prireditelj. Ena takih stalnih prire-

OB ZAKLJUČKU TEKMOVANJA V STAJERSKI ROKOMETNI LIGI

Rokometaši Beltinec sedmi

Končano je bilo tekmovanje v Stajerski rokometni ligi, kjer sta med desetimi nastopajočimi tekmovala tudi pomurska predstavnika, rokometnaši Beltinec in Lendave.

Rokometaši Beltinec so si pridobili pravico nastopanja kot prejšnji član republiške lige, rokometnaši Lendave pa kot pomurski prvak. V prvem delu tekmovalca sta oba pomurska predstavnika dosegla le po dve zmagi in se nahajala na dnu tabele skupno s Krmeljem. V nadaljevanju spomladanskega dela prvenstva pa so rokometnaši Lendave že na samem začetku odstopili od tekmovalca, medtem ko so Beltinci nastopali mnogo uspešneje, saj so izgubili KONČNA TABELA SRL

OB ZAKLJUČKU POMURSKE MLADINSKE LIGE

SOBOTA B POMURSKI PRVAK

S tekmovalcem so pred kratkim končali tudi v pomurski mladinski nogometni ligi, kjer je nastopalo osem moštev iz Pomurja. Prvak so zasluženo postali mladinci Sobote B, zelo resnega tekmečca pa so imeli v mladincih Veržeja. Ostala moštva so bila v glavnem izenačena razen Salovec, ki so bili precej slabši, poleg tega pa so tekmovalcem vzeli neresno in večino tekem predali brez borbe.

Končna tabela:

Sobota B	14	11	1	2	48:23	23
Veržej	14	8	5	1	32:16	21
Gračar	14	7	2	5	33:19	16
Turnišče	14	7	2	5	39:26	16
Nafta	14	6	1	7	27:32	13
Bakovci	14	6	0	8	27:29	12
Beltinci	14	5	1	8	21:35	11
Salovci	14	0	0	14	4:51	0

OBČINSKA LIGA M. SOBOTA

BOGOJINA ALI TIŠINA

V zadnjem kolu letošnjega prvenstva občinske nogometne lige Murska Sobota je Tišina premagala Bogojino z rezultatom 2:1 in si tako povečala možnost, da postane občinski prvak. Tišina mora namreč v zaostalem srečanju z Dokležovjem osvojiti vsaj eno točko. Rezultat tekme Križevci : Vrelec pa nismo prejeli.

Tabela

Bogojina	16	10	1	5	56:35	21
Tišina	15	10	1	4	66:42	21
Vrelec	15	8	1	6	61:50	17
Dokležovje	15	5	4	6	42:41	14
Križevci	15	0	3	12	28:85	3

ditev je bila plesna veselica za pustni torek, ki je bila popularna tudi izven Murske Sobote. Kot tretji vir dohodkov so bile še nabiralne akcije pri trgovcih in obrtnikih.

V letih do 1931. leta so nogomet torej razen v Murski Soboti, kjer je bil formiran športni klub Mura, igrali še v D. Lendavi, Ljutomeru in še nekaterih manjših krajih pomurja. To delovanje pa je bilo le na iniciativo posameznikov, brez društvene organizacije. Nogomet je bil v tem času v začetni fazi, vezan na minimalne uspehe. Zato šele z letom 1931 lahko govorimo o kvalitetnem vzponu nogometa v Pomurju. Takrat se v enajstotiski Mure pojavi nekaj novih talentiranih nogometašev kot Varga iz Lendave, Cagran, Evgen Kardoš in drugi, ekipa SK Mure pa se vključuje v redno prvenstveno tekmovalce v II. razredu Ljubljanske nogometne podzveze —okrožja Maribor. V letu 1932 so nogometaši SK Mure zasedli predzadnje mesto na tabeli.

Leta 1933 je bil v Murski Soboti ustanovljen novi športni klub Panonija, katerega predsednik je postal Anton Koder. Svojo prvo tekmo je moštvo Panonije odigralo 6. VIII. 1933 proti moštvu SK Jelačič iz Varaždina in izgubilo z rezultatom 2:4 (1:1). Moštvo Panonije se je takoj po ustanovitvi vključilo v tekmovalce LNP —okrožja Maribor in nastopalo v II. razredu. Toda uspehi Panonije so bili minimalni, saj je moštvo od 5 odigranih tekem zmagalo le eno in to proti Dravi iz Ptuj, kjer so zmagali s 3:2. Gol razlik pa je znašala 6:24, ali skupna bilanca v 1933. letu 8 tekem, 1 zmaga, 7 porazov in razlika v golih 10:40. Kdo so bili prvi igralci SK Panonije, ni razvidno iz razpoložljivih dokumentov, znano je le, da so med njimi bili Rajh, Novak, Dolgoš, Kramarič itd.

(nadaljevanje prihodnjič)

KOMUNALNA BANKA

Zagotovo si boste lahko tudi Vi privoščili dopust na morju, če vsak mesec naložite del svojih prejemkov na hranilno knjižico!

Poslužujte se ugodnosti, kot visoke obrestne mere in zavarovanja, ki Vam nudi kot vlagatelju

MURSKA SOBOTA

s poslovnimi enotami v Ljutomeru in Lendavi.

TRGOVINA »MURA« — ZNIZANE CENE

Trgovina »Mura« v Murski Soboti na Titovi cesti te dni prodaja letne in kamgarn moške obleke, suknjiče in hlače v raznih deseni in barvah z 20 do 50% popustom.

Izkoristite to izredno priložnost!

Industrija kovinske galanterije »Panonija« M. Sobota, Cvetkova 2a — vabi zaradi povečanja obsega poslovanja podjetja nove sodelavce za naslednje delovno mesto:

1. BLAGAJNIK IN KNJIGOVODJA OSEBNIH DOHODKOV V RACUNOVODSKEM SEKTORJU

Pogoji: Dokončana srednja ekonomska šola.

Osebnim prejemkom po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v podjetju.

Razpis velja 15 dni po objavi, oziroma do zasedbe delovnega mesta. Nastop službe možen takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite v splošni sektor podjetja.

Kmetijsko industrijski kombinat »Pomurka«, Murska Sobota, Titova 5/I.

razpisuje na podlagi sklepa Upravnega odbora prosto delovno mesto:

1. gradbenega tehnika za gradbeni nadzor,
2. varnostnega tehnika

Pogoji: pod 1. gradbeni tehnik s pooblastilom; pod 2. šola za varnostne tehnike, odnosno ustrezna izobrazba oziroma usposobljenost.

Osebnim prejemkom po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov kombinata.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Prošnje je treba poslati na gornji naslov, s priložitvijo kratkega opisa dosedanjih zaposlitev.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 24. julija — Kristina Sobota, 25. julija — Jakob Nedelja, 26. julija — Ana Ponedeljek, 27. julija — Sergej Torek, 28. julija — Zmago Sreda, 29. julija — Marta Četrtek, 30. julija — Maksim

KINO

SLATINA RADENCI — 25. in 26. julija ameriški barvni film: »Toby Tyler«; 30. julija jugoslovanski film: »Servisna postaja«. CRENOSVCI — 25. in 26. julija ameriški film: »Poslednja obala«. Predstave v soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 11. in 20. uri

dežurna služba

ZDRAVSTVENA POSTAJA MURSKA SOBOTA

24. julija — dr. Mejačeva
25. julija — dr. Rousova
26. julija — dr. Rousova
27. julija — dr. Gregorčeva
28. julija — dr. Mejačeva
29. julija — dr. Rousova
30. julija — dr. Gregorčeva

zaposlitve

DEKLE za pomoč v gospodinjstvu k štiričlanski družini, iščem. Plača dobra — možnost dodatnega zaslužka. Kosler, Ljubljana, Beethovnova 6 M-561

PRODAM

HISO, enostanovanjsko z vsemi priključki, prodam. Zgrajena leta 1957 v Veliki Polani št. 127. Zemljišče je v enem kosu in meri 1 oral. Brajde do 600 l. Licitacija bo 26. julija ob 10. uri na licu mesta. M-562

STEDILNIK »GORENJE« nov, ugodno prodam. Ogled popoldne ob 16. do 18. ure na stanov. št. 3. Kidričev blok KP 1, Murska Sobota, severni vhod. M-563

LAMBRETTO 125 ccm, vodovodno črpalko 80 l na min. z motorjem, komplet prodam. Ing. Žižek Vili, Zvezna 5, Murska Sobota.

POTROŠNIKI!

Vabijo vas poslovalnice Merkurja.

Na zalogi vsakovrstno blago po najnižjih dnevnik cenah.

Z izbranim blagom in solidno postrežbo boste zagotovo zadovoljni.

Priporoča se trg. podjetje »Merkur« Murska Sobota.

Ze veste, da je gostilna Zvezda v Beltincih odprla TOČILNICO v bivši gostilni Horvat v Beltincih?

Vas zanimajo cene? Za liter kvalitnega belega vina plačate tam le 250, za črna pa 220 dinarjev.

Postrežejo Vas tudi z buteljčnim vinom, biseri in namiznim belim vinom

GRADBENO MONTAŽNO PODJETJE »TEGRAD«, LJUBLJANA, Šmartinska c. 10

razpisuje

natečaj za štipendiranje

— učencev v »Šoli s praktičnim poukom Ptt« za poklic tt monterjev.

Kandidati morajo imeti uspešno dovršeno osemletko ter ostale pogoje. Za sprejem naj kandidati pošljejo pismene prošnje ali pa se osebno zglasijo v upravi podjetja.

— ter večje število nekvalificiranih delavcev za zemeljska dela.

Delavci naj se zglasijo v upravi podjetja »Tegrad« Ljubljana, Šmartinska c. 10.

Trgovsko podjetje na veliko in malo
»POTROŠNIK«
MURSKA SOBOTA
Šivalni stroji:
1. BAGAT
2. MIRNA
3. MIRNA CIK CAK
special (Veripas)
4. ELEKTRIČNI STEDILNIKI
5. HLADILNIKI
Za ugoden nakup se Vam priporoča
prodajalna »Technopromet« M. Sobota

MIMOGREDE V IVANJSEVCIH:

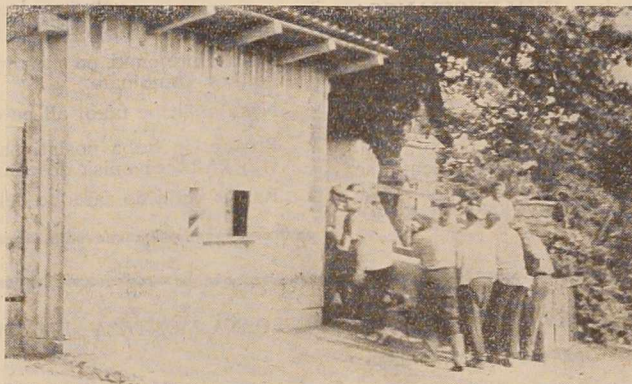
500 delovnih ur za novo mostno tehtnico

Ko sem se v minulih dneh potal po Goričkem, sem pomotoma zašel tudi v Ivanjševce. To pa verjetno zaradi tega, ker nikjer na cesti ni

sem videl nobenega kačipota. Iskal sem Središče pa se znajdem v Ivanjševcih. Še sreča, da ima vas gasilski dom na katerem sem prebral, da stoji v Ivanjševcih. Pa še nekaj me je ustavilo pred gasilskim domom. Prostor, kjer je po navadi brizgalna, je bil odprt, v njem pa kopica vaških očiakov katerim sem videl samo hrbe in slišal njih sojenje. »Fiber« mi ni dal miru dokler nisem pogledal in povprašal. Ivanjševčani so prijazni ljudje in so kmalu potešili mojo radovednost.

»Tole, s čimer se pravkar mučimo, je mostna tehtnica«, mi je pojasnil tršat možak. »Nesemo pa jo čez cesto, kjer smo ji postavili novo streho, sicer pa je tudi tehtnica nova. Zanj nam je sredstva prispevala kmetijska zadruga, med tem, ko smo poslopje zgradili sami in tudi material smo zbrali prostovoljno. Vsa dela smo opravili sami, okrog 500 ur.«

Morda ni veliko, toda v primerjavi s številom Ivanjševčanov, ki premorejo komaj kakšno hišo čez dvajset, vidimo, da so Ivanjševci verjetno najmanjša vas v Pomurju, z lastno mostno tehtnico. Joži Š.

500 delovnih ur — v Ivanjševcih (foto. Sabjan)

NEUSPEŠNA MISIJA V KONGU

Pred novimi zapletmi v Kongu

Skoraj po štirih letih so varnostne sile OZN zaključile svoje poslanstvo v Kongu in ga 30. junija zapustile. Toda očitno niso izpolnile svojega poslanstva, ki jim je bilo naloženo takrat, ko je mlada republika takoj po dosegu neodvisnosti zašla v veliko zmešnjavo. Za pomiritev poslansko so Združeni narodi porabili 400 milijonov dolarjev. Akcija je zahtevala celo življenje takratnega generalnega sekretarja OZN Hamarskjolda, toda današnje zmešnjave niso nič manjše kot so bile takrat in kongoška neodvisnost ni manj odvisna, kot je bila pred leti.

Takšna je bilanca tega posredovanja. Stevilni komentatorji po svetu namreč ob tej priložnosti izjavljajo, da bo morala OZN ugotoviti, da se je njeno poslanstvo v Kongu izjalovilo. Ob tem pa se strogo opredeljujejo glede tega, da to ne pomeni kritiziranja ali obsojanja ideje in vloge OZN pri reševanju posameznih problemov, poudarjajo pa, da pa v primeru OZN zadane velik del krivde svetovno organizacijo oziroma tiste njene predstavnike, ki so bili odgovorni za to poslanstvo v Kongu.

Ce vsaj nekoliko pobrskamo nazaj, se lahko spomnimo dogodkov, ki so se zvrstili kmalu potem, ko je nekdanja belgijska kolonija 1960. leta postala neodvisna. Kot vse ostale nekdanje kolonije, se je tudi Kongo srečal v tem obdobju z najrazličnejšimi težavami. Posebne težave pa so povzročali Belgijci, ki so ostali v deželi kot svetovalci ali strokovnjaki v službi nove oblasti ali pa kot predstavniki zasebnega kapitala. Nikakor se niso hoteli prilagoditi novemu položaju in so hoteli nadaljevati s svojo izkoriščevalsko politiko. Ko so jih kongoške oblasti z Lumumbom na čelu opozorile, da je konec njihovega dosedanjega gospostva, je Belgija odgovorila z neposrednim vojaškim posredovanjem, ki je kazalo, da gre za pripravljeno akcijo, da bi Kongo ponovno zasedli.

V takem položaju je kongoška vlada z Lumumbom iskala pomoč pri OZN. Toda ta prošnja je bila naravnost dobrodošla zahodnim silam, ki so potem lahko pod okriljem te organizacije poskrbele za zaščito svojih izkoriščevalskih interesov. V razmeroma kratkem času in v okoliščinah, zaradi katerih Sovjetska zveza in še mnoge druge države do danes niso hotele poravnati svojega deleža za vzdrževanje sil OZN v Kongu, so bile ustanovljene in poslane v Kongo vojaške enote OZN. Morale bi pomagati vladi, da obrani ne-

odvisnost in suverenost države, toda politični voditelji teh sil so se lotili dejanj, ki so bila v nasprotju z osnovnim načelom OZN: postavili so se nad zakonito vlado in namesto interesov kongoškega ljudstva so zastopali koristi nekaterih domačih politikov in nekaterih tujih sil.

Zato ni nič čudnega, da je kljub navzočnosti teh sil prišlo do umora predsednika vlade Lumumbe, do aretacije njegovega namestnika Gizenge in drugih Lumumbovih sodelavcev in pristašev, do oboroženega spopada s Combejem, ki ga je podpiral tuji kapital, in do krvavih represalij nad kongoškim ljudstvom. Sedaj, ko so sile OZN zaključile s svojim poslanstvom, širom po svetu prevladuje mnenje, da v Kongu položaj ni ustaljen in ni izgledov, da bi se ustalili niti v bližnji niti v daljni bodočnosti.

Poseben presenetljivo je, da se je takoj po odhodu sil OZN vrnil v deželo Combe, ki je skoraj eno leto živel v izgnanstvu v Španiji. Kljub temu pa se je po raznih poročilih njegovih 15.000 dobro oboroženih vojakov z »izkušenimi« oficerji, kar predstavlja za afriške prilike pravo malo armado, redno vadilo v pragozdovih

LETALO V SLUŽBI TURIZMA

Turizem ne zahteva samo dobro informiranost, gostinske usluge in podobno, kar je v zvezi s turizmom, temveč zahteva tudi ugodne prometne zveze. V vseh turistično razvitih deželah predstavlja letalo odlično prometno sredstvo, ki pa ne služi v splošno-prometne namene, marveč še posebej turizmu.

Tudi v Pomurju imamo vse pogoje, da bi lahko uporabljali letala v turistične namene. Soboški Aeroklub predvideva dokončno ureditev okrepčevalnice na letališču. Bife bo kmalu urejen. Tudi cesta je asfaltirana skoraj do letališča. Aeroklub razpolaga z letali, s katerimi bo lahko za primer-

no ceno opravljal usluge — vožnje nad Pomurjem pa tudi v kako oddaljeno večje mesto in drugam.

To pa seveda še ni vse. Vsako jesen prihajajo v naše kraje italijanski turisti — lovci. Zanje bi lahko uredil udobno vožnjo Aeroklub, n. pr. iz Ljubljane v M. Soboto ali še od dalje. Z razumevanjem, s podporo gospodarskih organizacij in turistične zveze bi morda uspeli nabaviti letalo, grajeno prav v take namene (stalo bi okrog 3 milijone). Tudi poslovni ljudje potujejo čestokrat ure in ure v oddaljene kraje, dočim bi s takim letalom potovali hitreje in udobneje in niti ne za dosti višjo ceno.

Pomurska turistična zveza pripravlja turistični vodič po Pomurju (izdala naj bi ga Po-

murska založba) in prav bi bilo, da bi v njem omenili tudi soboško letališče, saj si zahteven turist ne more predstavljati večjega turističnega centra brez letališča. So morda turisti, ki bi tudi k nam prileteli z letali (turističnimi), če bi vedeli, da pri nas obstoja letališče.

Soboški Aeroklub je uvedel novost, ne samo za turiste, za vsakogar: vožnje z letali nad Pomurjem. Vsakdo, ki želi občudovati lepote Pomurja iz zračnih višin, si to lahko privošči s poletom v letalih Aerokluba in to po zmerni ceni. To je le nekaj primerov o koristih in možnostih letala v turizmu, s sodelovanjem vseh prizadetih pa bi se dalo še marsikaj storiti in tako pomagati razvoju sodobnega turizma v naši pokrajini. -JaM

GOR. PETROVCI:

Turistični dom Goričko

Turistični dom Goričko v Gornjih Petrovcih na Goričkem so pred dnevi začeli preurejati. Razen manjših notranjih preureditev bodo uredili centralno gretje, v okolici doma pa nameravajo že v kratkem postaviti nekaj weekend hišic.

Vsekakor koristne zamisli, kjer kaže omeniti pobudo

kmetijske zadruge, ki je dom prevzela v upravljanje. Zanimanje med turisti za dom na Goričko je čedalje večje, četudi vodijo do doma razmeroma slabe ceste.

LEDAVSKE VINOGRADNAPADA PERONOSPORA

Lendavski vinogradniki niso zadovoljni s stanjem v svojih vinogradih. Najprej jih je deloma prizadela toča, v zadnjem času pa jih je kljub škropljenju izredno močno napadla peronospora. S presenečenjem opažajo, da se ni zadovoljila samo z žlahtnimi sortami, temveč se je celo razširila na samorodnice, kar do slej ni bilo.

Poudarjajo, da je na to vplivala velika vročina po dežju in megla. Zato so se tudi precej zmanjšali upi na dober pridelek, ki se je pred kratkim še obetal.

S. Balažič

Franc Šrmpf

beg v jutro

28

roman

»In če je bo jutri konec, bom stara. Zaradi tega, kar sem preživela.«

»Pretiravaš,« je rekel, čeprav je vedel, da govori resnico, in da je za njo, ki je Nemka, drugače, kakor za njega, ki ni Nemec, in da bo za njo tudi za to drugače, ker je ženska, ki se ji je mladost izgubila med prsti.

»Vsi zapravljamo mladost,« je dodal. »ne samo ti. Za vse nas bo težko. Polomili smo ga, ker živimo v tem času,« je rekel.

»Morda bi se še omožila in imela otroke. Zanje bi hotela živeti. Toda to je tako daleč...«

»Zato pa je kolodvor bliže,« je rekel Bračko. Do postaje je bilo še petdeset metrov.

»S teboj grem do vlaka,« je rekla, ko je videla, da se hoče Bračko ustaviti.

»Ne bo najbolje,« je rekel Bračko. »Ne bi ti rad nakopal neprijetnosti.«

»Vseeno je. Saj so me že videli s teboj,« je rekla. »In tudi sicer mi ne morejo nič. Rekla bom, da nisem vedela, s kom sem bila in da sem hotela s teboj preživeti samo noč. Oh,« je zamahnila z roko, »ne bojim se jih. Izgubila sem moča. To upoštevaj.«

»Če ti bodo verjeli. Prisilijo te lahko, da boš govorila.«

»Saj ti pravim, da se jih ne bojim. Sicer pa, zakaj se toliko brigaš zame? Bolje je, da skribs zase. Če se boš izmuznil ti, tudi meni ne bodo mogli nič!«

Prišla sta do perona, kjer je stal Bračkov vlak. Vozovnice ni potreboval, ker je že v Munchenu kupil karto do Celovca.

»Moram se podvzati,« je rekel in ji je nekaj rekel.

»Držala bom pesti, za tvojo srečo! In misli name, vsaj včasih, če ti bo slaba predla...«

»Zakaj?«

»Ker se takrat človek spomni soljudi, s katerimi je preživel kaj lepega ali kaj grdega.«

»Mislim, da je bilo to s teboj lepo!«

Otožno ga je pogledala in mu hitro segla v roko in v obeh se ji je zalesketala solza, ki pa je usahnila prej, ko bi si utrla pot po obrazu.

»Zbogom, Elza!« Zazrl se je v njene oči, ki so bile v tistem trenutku rahlo vlažne.

Zatem sta si še enkrat segla v roke in Bračko je stopil v vagon. Poiskal si je prosto mesto v kupeju in odprl okno. Videl je, kako je Elza odhajala. »Zelo visoke postave je,« si je rekel. Tega prej ni tako opazil. »In dobra ženska je,« si je še dodal, čeprav to zadnje, ni imelo z ugotovitvijo o postavi nobene zveze.

Bračko je stal pri oknu in opazoval pokrajino, ki je vsako sekundo spreminjala lice. Dogodek z Elzo bi si lahko prihranil. Moral bi nadaljevati in priti čimprej tja, kamor se je namenil. Zaneslo ga je, to je bilo. Bilo je preveč vabljivo, da ne bi izkoristil.

Zdaj je vedel, da ni eden izmed tistih, ki gredo prek vsega, ne da bi niti za trenutek spremenili smeri proti cilju. Toda, si je govoril, če ne bi srečal Elze, ne bi spoznal tega, kar sem spoznal. In kaj sem pravzaprav spoznal? Žensko, ki menja moške zato, ker nima več moža. Ker so ji moža ujeli ali ubili na fronti. To vendar ni nič posebnega! Takih žensk je v Nemčiji in tudi drugod, kjer je vojna, na stotine, na tisoče. Da, to j res. Ampak, do sedaj sem za take ženske samo vedel, da so, in o njih nisem premišljeval, ker jih nisem poznal. To je tisto! In Elza je dobra ženska in ni vlačuga, čeprav hodi z raznimi moškimi, med katerimi je bil sinoci tudi on. Ne, ni običajna pocestnica, si je dopovedoval. Ni! Čas je vlačuga, čas, v katerem živita Elza in on, je tisti vzvodnik, ki je naredil Elzo in še toliko drugih za vlačuge. Vojna je vlačuga. Če ne bi bilo vojne, bi bila Elza poštena ženska in bi bil pošten tudi on in bi bili drugi ljudje pošteni. Tako pa sedaj ni poštenih ljudi, ker v vojni ne more biti poštenih ljudi, ker v vojni vsi ubijajo, na tej ali na oni strani. Vsi, je pomislil Bračko, vsi so nepoštenjaki, ker ubijati ljudi, je najbolj nepošteno, kar lahko dela človek...

Toda, kako je s tistimi, ki se pred ubijalci morajo braniti z ubijanjem, ker so bili napadeni? To so boljši nepoštenjaki, je določil. Prepričani so, da bo po njihovi zaslugi svet po vojni resnično pošten. In med nje moram, si je rekel Bračko odločno. Za vsako ceno! Zato je bil hvaležen Elzi, ker je pomogla njegovim neurejenim mislim, da so se strnile v to, kar je zdaj mislil. Njegov beg je zdaj postajal določnejši, dobival je bolj zaokroženo podobo, jasnejši namen, večji cilj. Ne gre samo zato, da se s tem begom proslavi, da se postavi pred tovariši v izjemen položaj, vreden občudovanja in zavisti, in tudi za to ne gre, da reši samega sebe. Gre za večjo stvar...

Pomislil je na mater in na odhod z doma. Moral si je priznati, da mu mati ni pomagala, da bi se spremenil. Celotila ga je k temu, da je bil tak, kakršen je bil. Saj mu je takrat rekla:

»Franci, najbolje je, da greš v nemško vojsko!«

»Ampak, mama, jaz ne bi smel iti tja,« se je medlo upiral.

»Zate bo najbolje, Franci, in tudi za nas. Pomisli, kaj bi storili z nama, z očetom, če ne greš. Jaz sem že slaba in ne bi zdržala v taborišču. Oče tudi ne. Ti pa se boš lahko kako zmazal. Saj si znaš pomagati!«

Premišljeval je, čeprav je bil povsem pod vplivom tega, kar mu je rekla mama.

»Saj vidiš, kako je. Na Pohorju so uničili partizane. Razen tega ne bi tam vzdržal s svojim srcem. Brez zdravnika.«

»S srcem ni tako hudo, mama, (in tudi res ni bilo tako hudo). Tudi drugi so šli z bolnimi srci v hribe.«

»Tam so večje možnosti, da preživiš vojno,« je vztrajala mama in solze so ji že kalile oči. Tega ni prenesel. Vedno mu je bilo težko, če je mama jokala. Ni mogel prenašati njenega joka. Takrat se mu je src krčilo in občutil je nedopovedljivo bolečino.

»Ne, jokaj, mama,« ji je rekel. »Saj bom šel. Ampak, vem, da ne bi smel iti!«

»Boš videl, da bo tako dobro,« je rekla mama potolazena, da se je tako odločil. Mama ni imela pojma o politiki. Ni mnogo vedela ne o Nemcih in ne mnogo, pravzaprav skoraj nič, o partizanih. Vedela je samo to, kar je brala v nemških časnikih. Ti pa so pisali o partizanih strašne stvari. Čeprav ni verjela vsega, je vendar nekaj ostalo. Mama je samo hotela, da preživi to vojno, da ostane živa. To je bilo glavno zanj. Ni ji mogel zameriti. Imela ga je rada. Da, imela ga je rada, in hotela ga je na vsak način ohraniti pri življenju, ki mu ga je dala pred dvajsetimi leti. Ne, o politiki ni vedela nič. Nekaj več je vedel oče, ampak tudi ne veliko. Oče je bil tiho. Tiho je odobral to, kar je govorila mati, čeprav je pri sebi mislil drugače. On, Francelj, je bil njuna nada, njun up za stare dni. Hotela sta mu dati boljše življenje, da bi ob njem imela morda tudi onadva košček tega boljšega življenja, ki ga nikdar nista imela. Da, to je bilo. Zdaj je vedel, da je bilo samo to in nič drugega.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Vsokdanja slika ob radenskem vrelcu, kjer si lahko poceni natočiš zdravilno »radensko« — foto BC

Veliko pomanjkanje kombajnov

(Nadaljevanje s 1. strani)
Kmetijske organizacije imajo precejšnje težave tudi s skladišči. V te namene izkoriščajo vse proste prostore od telovadnic do drugih dvoran, pa tudi učilnice.

Že pred žetvijo so se zaradi predpisa o obdavčitvi strojev pojavile bojazni, da bodo velike težave pri mlačvi, ker je v Pomurju večji del mlatilnic v lasti zasebnikov, ki zaradi obdavčitve ne bi hoteli opravljati mlačve. Z naknadnim po-

jasnilom republiškega sekretariata za finance je bil ta problem rešen tako, da mlatilničarjem, ki uporabljajo za pogon mlatilnice traktor, od njega ne plačujejo posebnih prispevkov dajatev. Zato sedaj poteka mlačev nemoteno.

Pri zasebnih kmetovalcih se je pojavilo izredno veliko zanimanje za stroje. Poleg tega, da so hoteli žeti s kombajnom, so se predvsem zanimali za nakup manjših kosilnic. Nekaj kmetovalcev, ki so bili prej

zaposleni v Avstriji, si je tudi uvozilo nekaj rabljenih kosilnic. Zelo zanimiv pa je primer iz V. Polane, kjer je nek kmetovalec hotel prodati kosilnico in ga je takoj po oglasu obiskalo veliko število kupcev od blizu in daleč. Na radgonskem kmetijskem kombinatu so za prihodnje leto naročili tudi 20 samohodnih motornih kosilnic, ki bi jih uporabljali v hribovitih predelih, vendar še ne vedo, če jih bodo dobili.

S. Balažič